

(M-am tot gandit si razgandit de cateva ori. De fapt nu stiu mare lucru despre salonul de croitorie, totusi as vrea sa scriu despre soacra mea, Ila Schlesinger (Elena Stern). Ma tem ca ceea ce pot sa ofer este doar o poveste sentimentala.)

Unul dintre primele lucruri pe care Tomi mi le-a spus despre el cand ne-am cunoscut pe la sfarsitul anilor '70 a fost ca mama lui este o croitoreasa vestita in toata Timisoara. De-a lungul anilor, in stagii succesive de cunoastere, am inteles cat de marcanta a fost Mama Ila prin personalitatea si mestesugul ei.

Am observat-o la masa de croit pe care intindea sulul de material, ca o panza pe sevaletul pictorului. Cu o intensitate si concentrare totala, manuind foarfeca liber, fara linii pre-definite, cu masuratori sumare, trasa si decupa forma viitoarei rochii. In timpul acestui act de creatie, in apartament se auzea doar fasaitul materialului si zgomotul foarfecii. Din cand in cand artista se oprea din lucru, ganditoare se trata cu o bomboana de ciocolata din cutia nelipsita, pregatita in acest scop - apoi continua operatia fara recurs a taierii materialului.

Urma "prima proba", cand clienta venea plina de curiozitate si emotie sa vada ce s-a intamplat cu materialul visului ei (la propriu). Dupa un schimb de stiri locale de ultima ora (ce se vinde la Gostat, cine se marita, cine a depus actele de plecare, etc.), si o mica tratatie cu cafea si fursecuri de casa, clienta era imbracata/drapata cu rochia prinsa in ace cu gamalie; consultand oglinda, Ila potrivea cu minutiozitate rochia pe trupul clientei in asa fel incat devenea total personalizata, scotand in evidenta partile favorabile si mascand defectele.

La urmatoarea intalnire, o vedeam pe clienta imbracata cu rochia noua, inflorind de bucurie privindu-si imaginea in oglinda. Avea loc o autodescoperire a femeii care nu-si inchipuse ca poate sa arate asa de bine; de asemenea era vadita satisfactia lui Ila, mandria ei de Pygmalion caruia i-a stat in putere sa contribuie la fericirea acestei femei. In felul acesta, in salonul de croitorie se inchegau prietenii, dar si gelozii si rivalitati intre femeile care il frecventau. Rezultatul firesc al competitiei pentru cea mai frumoasa rochie era ca in Timisoara un numar foarte mare de femei erau foarte elegant imbracate.

La vremea cand am cunoscut familia Stern, salonul de croitorie era instalat in locuinta-apartament de doua camere din piata Kuttl.

De duminica pana vineri la pranz croitoria era activitatea dominanta. Ceilalti locuitori ai apartamentului, Tomi si tatal lui, isi organizau ocupatiile proprii in jurul sedintelor de proba si vietii de atelier. Mereu prezenta in zilele de lucru era si Ilona, ajutor la menaj si "asistent" la croitorie. Vineri masina de cusut se inchidea, lucrurile in curs se aranjau in dulap, salonul se transforma in camera de locuit gata pentru intrarea in Shabat. Sambata si sarbatorile evreiesti erau respectate/celebrate - mancarurile tipice de sarbatoare fiind

nelipsite. Cand se ivea ocazia, Ila mergea la Opera cu multa placere si urmarea cu privirea "toaletetele" facute de competitie.

Asa am vazut-o pe Ila lucrând din greu, cu pasiune si cu bucuria recunoasterii calitatii lucrului iesit din mana ei - fara indoiala!

La un moment dat, inaintand in varsta, Ila a inceput sa opreasca lucrul pe la ora patru dupa-masa si in cursul saptamanii lucratoare ca sa aiba partida de rummy - joc de societate la care excela...

Marturisesc ca rochiile nu sunt pasiunea mea in viata. Dar mi-a fost imposibil sa nu recunosc talentul soacrei mele. Rochiile facute de ea au dainuit pana in generatia urmatoare. Nu demult am fost la o nunta, prilej de a imbraca ce ai mai bun. Eu am purtat o bluza facuta de Ila; Annie, prietena lui Ila, a purtat un tailleur si o bluza de matase naturala facute de ea.

Cu respect,
Irina

Textul, scris la rugamintea Smarandei Vultur, va fi publicat in volumul in pregatire „Meserii si meseriasii”.